

NOTAT

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Vandplaner og havmiljø
J.nr. NST-4200-00023
Den 22. oktober 2013

Høringsnotat

Vedrørende

Forslag til lov om vandplanlægning

Lovudkastet blev sendt i ekstern høring den 13. september 2013 med frist for at afgive høringssvar den 11. oktober 2013.

Udkastet blev sendt til høring hos en bred kreds af organisationer, jf. bemærkningerne til lovforslaget.

Miljøministeriet har modtaget i alt 44 høringssvar.

Høringssvarene har især berørt følgende punkter:

1. Formål og definitioner
2. Vandplanlægningsmyndighed og vandområdedistrikter
3. Basisanalyse
4. Målmål
5. Beskyttede områder
6. Indsatsprogram
7. Vandråd
8. Vandområdeplaner
9. Proces og inddragelse af offentligheden
10. Overvågning
11. Administrative bestemmelser
12. Ikrafttræden m.v.
13. Klageadgang (og Aarhus-konventionen)

I det følgende sammenfattes de væsentligste synspunkter vedrørende de ovennævnte punkter og Miljøministeriets kommentarer hertil. Høringssvarene er kun gengivet i hovedtræk. For en nærmere uddybning henvises til de enkelte høringssvar.

Miljøministeriet har i forbindelse med høringen modtaget høringssvar, hvor der adresseres emner, der ikke omhandler forslag til lov om vandplanlægning. Disse emner indgår ikke i behandlingen af høringssvarene.

Foruden de ændringer, høringssvarene har givet anledning til, er der foretaget visse redaktionelle og lovtekniske ændringer af lovforslaget i forhold til høringssvarene af 13. september 2013.

Generelle bemærkninger

Miljøministeriet har noteret sig, at de fleste høringssvarer overordnet set har en positiv holdning til de foreslåede regelforenklinger og styrkelse af interessentinddragelsen, men at der også er kritiske kommentarer til dele af indholdet. Disse behandles i de følgende afsnit.

Ad 1 Formål og definitioner

Landbrug & Fødevarer (L&F) foreslår, at § 1, stk. 1, nr. 5, ændres til ”bidrager til at undgå oversvømmelse og afbøde virkningerne af oversvømmelse og tørke”. Det er bedre at undgå oversvømmelse end at afbøde virkningerne af dem. Desuden finder L&F, at definitionerne i § 2, nr. 4 og 5, af hhv. vandløb og søer, ikke er i overensstemmelse med den sædvanlige danske forståelse, selv om de er i overensstemmelse med vandrammedirektivet.

Lasse Baaner har kommenteret den terminologi, som er anvendt i lovforslaget og definitionerne i § 2. Han finder, at ordet ”vandområdeplan” i den danske version af vandrammedirektivet er en forkert oversættelse af den engelske version ”River Basin Management Plan”. Den rette oversættelse havde været ”vandforvaltningsplan”. I øvrigt foreslår han, at man genovervejer definitionerne i loven og benytter anledningen til at etablere en ny konsistent dansk terminologi.

Foreningen af Vandværker i Danmark (FVD) finder, at definitionerne i § 2 virker uoverskueligt og ikke hensigtsmæssigt.

Miljøministeriets bemærkninger

I lovforslaget er anvendt den terminologi, som er anvendt i den officielle danske version af vandrammedirektivet. Ovenstående har derfor ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

Ad 2 Vandplanlægningsmyndighed og vandområdedistrikter

KL finder ikke, at den nuværende opdeling i 23 hovedvandoplande understøtter den foreslåede ordning om kommunale forslag til indsatsprogrammer. KL finder det eksempelvis ikke indlysende, at et indsatsprogram for vandløb skal udarbejdes inden for samme geografiske opland som et indsatsprogram for et havområde. KL foreslår, at oplandenes antal og opdeling revurderes på grundlag af erfaringerne fra tilvejebringelse af vandplan 2016-2021, og at denne revurdering afsluttes, inden arbejdet med indsatsprogram for tredje planperiode indledes.

Miljøministeriets bemærkninger

Fastholdelsen af de 23 hovedvandoplande er begrundet i et administrativt hensyn. Hvis det for tredje planperiode vurderes, at inddelingen i oplande kan foretages på en mere hensigtsmæssig måde, er dette muligt inden for lovforslagets rammer.

Ad 3 Basisanalyse

Ikast-Brande Kommune anfører, at det er vigtigt, at basisanalysen er fyldestgørende, veldokumenteret og beror på rigtige målinger. Endvidere fremhæves nødvendigheden af pålidelige værktøjer til konsekvensberegning. Afslutningsvis anføres, at det er væsentligt at høre kommunerne i forbindelse med basisanalysen.

KL anmoder om, at Miljøministeriet snarest orienterer berørte vandløbsmyndigheder om overvejelserne om en revision af den nuværende afgrænsning af overfladevandområder.

Landbrug og Fødevarer (L&F) anfører, at Miljøministeriet er forpligtet til at lave økonomiske konsekvensberegninger i videre udstrækning end anført i bemærkningerne til lovforslagets § 6 stk. 1 nr. 3. L&F er af den opfattelse, at den økonomiske analyse også skal omfatte anvendelsen af vandløb til bl.a. at komme af med vandet og konsekvenserne af eksempelvis manglende dræning. Lovteksten bør derfor præciseres, således at den økonomiske analyse omfatter en analyse af den økonomiske betydning af de forskellige former for vandanvendelse i hvert enkelt vanddistrikt. Lovforslagets bemærkninger bør ligeledes præciseres således, at der siges til alle væsentlige offentlige og private erhvervsøkonomiske interesser ved vandanvendelsen, hvilket også omfatter afledning af vand.

Bæredygtigt Landbrug (BL) nævner den verserende tvivl, hvor Kommissionen har indledt en traktatkrænkelingsprocedure mod Danmark for at have gennemført en for snæver definition af vandrammedirektivets begreb ”water services”. Lovforslaget synes dog ikke at tage afgørende hensyn til, om den snævre danske fortolkning kan opretholdes.

Miljøministeriets bemærkninger

Lovforslaget er udtryk for den fortolkning, Danmark indtil nu har anlagt til forståelse af ”water services”.

Kravene til basisanalysens indhold følger af vandrammedirektivet. De kommende danske regler vil være i overensstemmelse hermed.

Miljøministeriet har noteret sig de øvrige synspunkter, herunder om indholdsmæssige ønsker til basisanalysen, som ikke har givet anledning til ændring af lovforslaget.

Ad 4 Miljømål

Generelle bemærkninger

Helle Tegner Anker vurderer, at det må anses for tvivlsomt, om det vil være i overensstemmelse med vandrammedirektivet, at ændringer af miljømål i en vandplanperiode skal kunne ske ved ændring af bekendtgørelsen om miljømål uden samtidig at ændre vandplanen.

Miljøministeriets bemærkninger

Hvis der i løbet af planperioden er behov for at ændre fastlagte mål, kan dette ske ved at ændre bekendtgørelsen herom. Forslag til ændring af bekendtgørelsen skal i så fald i offentlig høring i mindst 8 uger, før ændringen kan fastsættes. I særlige tilfælde kan fristen dog fraviges. Der er ikke krav om, at vandområdeplanen samtidig skal opdateres, men ændringen skal medtages ved førstkomende revision af vandområdeplanen.

Vandrammedirektivet indeholder ikke regler om, at fastsættelsen af miljømål, herunder ændringer af miljømål, skal ske som en integreret del af vandområdeplanen. Efter Miljøministeriets vurdering er direktivet ikke til hinder for, at målene fastsættes af miljøministeren i en bekendtgørelse, og at der kan ske visse ændringer heraf i planperioden.

Det er Miljøministeriets vurdering, at forslaget ligger inden for rammerne af vandrammedirektivet.

Lasse Baaner vurderer, at der næppe er tvivl om, at vandrammedirektivets artikel 4 indebærer, at en given foranstaltning, en aktivitet eller et projekt, der kan påvirke en vandforekomst, skal vurderes op imod mulighederne for at fastholde eller nå vandforekomstens miljømål og opfordrer til, at man tager klart stilling til retsvirkningen af de fastsatte miljømål – ikke bare for udarbejdelsen af indsatsprogrammer, men også direkte i relation til myndighedernes administration.

Helle Tegner Anker påpeger, at det ikke er klart, hvilken retsvirkning der reelt er tiltænkt miljømålene, f.eks. om miljømålene skal være bindende for administration af lovgivningen generelt eller kun i det omfang, det er angivet i et indsatsprogram.

Miljøministeriets bemærkninger

Det er Miljøministeriets vurdering, at det fremsatte lovforslag ligger inden for rammerne af vandrammedirektivet.

Efter lovforslaget har lovens regler om miljømål og bekendtgørelser om miljømål i sig selv alene direkte retsvirkninger i forhold til miljøministerens fastsættelse af regler om miljømål og regler om indsatsprogrammer. Regler, som fastlægger indsatsprogrammer, fastsættes med henblik på opfyldelse af miljømål.

Miljøministeren kan efter lovforslaget i indsatsprogrammet fastlægge bestemmelser om myndigheders administration med henblik på opfyldelse af miljømål (lovforslagets § 20, stk. 7). Miljøministeren vil herunder kunne fastsætte regler om, hvorledes myndighederne ved administrationen af sektorlovgivningen skal bidrage til opnåelsen af de fastlagte miljømål. Dette vil blive præciseret i bemærkningerne til lovforslagets § 20, nr. 7.

Det vil således være reglerne om indsatsprogrammet, som vil være bestemmende for miljømålenes betydning for administrationen af sektorlovgivningen, bortset fra de tilfælde hvor sektorlovgivningen indeholder særlige regler herom.

Det er Miljøministeriets vurdering, at en generel forpligtelse for myndighederne til at sikre opnåelsen af de fastlagte miljømål ville skabe uklarhed om, hvornår myndighederne alene skal administrere på baggrund indsatsprogrammet, og hvornår de derudover skal foretage en selvstændig vurdering af mulighederne for at fastholde eller opnå et givent miljømål.

Landbrug og Fødevarer (L&F) kritiserer generelt, at lovforslaget flytter reguleringen fra lov til bekendtgørelse og kritiserer, at bemyndigelsesbestemmelserne er bredt formuleret. L&F mener ikke, at en række generelt udformede bemyndigelsesbestemmelser udgør fornøden hjemmel til, at en minister og dennes embedsværk gennem bekendtgørelser kan fastlægge bindende og muligvis strafsanktionerede bestemmelser i hidtil uset omfang og på et område, hvor der ikke er truffet en folketingsbeslutning om at implementere vandrammedirektivet markant strammere, end direktivet og den tilhørende EU-vejledning lægger op til.

Miljøministeriets bemærkninger

Lovforslaget indeholder alene hjemmel til at fastsætte regler, der forpligter myndighederne. Der kan ikke med hjemmel i de foreslåede bemyndigelsesbestemmelser fastsættes regler, der direkte pålægger borgerne pligter, og loven indeholder ingen bestemmelser om straf.

Med lovforslaget fastsættes regler og rammer for miljøministerens fastlæggelse af miljømål og indsatser. Denne reguleringsform svarer til anden regulering inden for miljøområdet. Bemyndigelsesbestemmelserne i lovforslaget om adgang til at fastlægge miljømål og indsatser vurderes ikke at være mere vidtgående end de gældende bemyndigelsesbestemmelser i miljømålsloven.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer af lovforslaget.

Regler om miljømål (§ 7)

Holstebro Kommune bemærker til lovforslagets § 7, stk. 2, nr. 1, at det er uklart, hvad der menes med "forringelse af tilstanden".

Miljøministeriets bemærkninger

Bestemmelsen vil skulle fortolkes i overensstemmelse med udtrykket forebygge forringelse af tilstanden i vandrammedirektivets artikel 4. Der foreligger endnu ikke praksis fra EU-domstolen om spørgsmålet.

Miljøministeriet fortolker bestemmelsen således, at forringelse indebærer skift imellem tilstandsklasser både for så vidt angår klasser for økologisk tilstand og klasser for kemisk tilstand. Det skal dog samtidig bemærkes, at hvor der i den øvrige miljølovgivning er et krav om, at forureningen begrænses mest muligt, vil det ikke være tilladt at overskride miljøkvalitetskrav for prioriterede stoffer i en specifik vandforekomst, blot fordi miljøkvalitetskravet for et andet stof ikke kan overholdes.

Foreningen af Vandværker i Danmark (FVD) bemærker, at den foreslåede § 7, stk. 3, bør indeholde en henvisning til de danske retsregler, der går videre end EU-retten, herunder de danske regler der gennemfører den målrettede danske drikkevandsbeskyttelse.

Miljøministeriets bemærkninger
De nationale indsatser, der fremgik af miljømålslovens § 8 a, og som foreslås flyttet til vandforsyningsloven, fastsætter ikke miljømål for vandforekomster. På den baggrund skal den foreslåede § 7, stk. 3, ikke henvise til vandforsyningslovens regler om kortlægning og udpegning af drikkevandsressourcer. Bemærkningen har derfor ikke givet anledning til ændringer af lovforslaget.

Udpegning af kunstige og stærkt modificerede vandområder (§ 9)

Landbrug og Fødevarer (L&F) foreslår, at bemærkningerne om, at bedømmelsen af, hvorvidt der er tale om kunstige vandløb bl.a. foretages på baggrund af kort fra 1870, ændres, således at årstallet udtages og erstattes af en generel formulering om, at der ved vurderingen skal anvendes de ældste brugbare kort.

L&F har en række bemærkninger til udformningen af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 9 særligt om dræning. L&F mener, at der er foretaget nogle opsigtsvækkende justeringer i forslaget i forhold til den gældende miljømålslov i relation til dræning. Det fremgår nu af bemærkningerne, at landbrugsmæssig dræning som udgangspunkt ikke kan begrunde, at et vandløb er stærkt modificeret eller kunstigt. I den gældende miljømålslov synes det modsatte at være tilfældet. L&F henviser bl.a. til følgende uddrag af de specielle bemærkninger til miljømålslovens § 15:

”Eksempelvis vil en vandløbsstrækning, der er stærkt reguleret for at sikre dræning af tilstødende jorder eller en vandløbsstrækning, der er påvirket af opstemning af vand, kunne udpeges som stærkt modificeret, hvis betingelserne i [§ 15], stk. 2 og 3, er opfyldt” og til følgende uddrag af de specielle bemærkninger til lov om vandplanlægning ”Landbrugsmæssig dræning til et vandløb, medfører ikke i sig selv, at vandløbet kan udpeges som stærkt modificeret. Det kræver en konkret vurdering og begrundelse.”

L&F ønsker præciseret i bemærkningerne til § 9, at der hersker uenighed mellem erhvervet og Miljøministeriet om, i hvilken udstrækning dræning kan begrunde, at vandløb karakteriseres som stærkt modificerede. Endvidere ønskes bemærkningerne til § 9 ændret, så karakteriseringen ”stærkt modificerede vandløb” i områder med store afvandingsinteresser anvendes på linje med EU’s vejledning herom og intentionerne bag vandrammedirektivet. Dette vil også være på linje med praksis i andre lande.

Egedal Kommune tilkendegiver, at formuleringen af lovforslagets § 9, stk.1, nr. 1, litra c og d, kan tolkes som, at dræning er en vigtig "bæredygtig" udviklingsaktivitet. Egedal Kommune frygter, at dette vil føre til, at for mange overfladevandområder klassificeres som kunstige eller stærkt modificerede, alene fordi der er dræningsinteresser tilknyttet.

Miljøministeriets bemærkninger

Dræning kan være en vigtig "bæredygtig" udviklingsaktivitet, som – hvis betingelserne i § 9 er opfyldt - vil kunne begrunde, at et overfladevandområde udpeges som kunstigt eller stærkt modificeret.

Betingelserne herfor fremgår af vandrammedirektivets artikel 4, stk. 3, og lovforslagets § 9, og er nærmere beskrevet i de specielle bemærkninger. For at vandløb kan udpeges som stærkt modificeret - og dermed blive omfattet af lovforslagets § 7, stk. 2, nr. 3, hvorefter alle kunstige og stærkt modificerede overfladevandområder, som er omfattet af regler udstedt med hjemmel i § 9, senest den 22. december 2015 opnår godt økologisk potentiale og god kemisk tilstand for overfladevand, jf. dog stk. 3 og 4 og §§ 10-13 - skal både betingelserne i § 9, stk. 1, nr. 1, og betingelserne i § 9, stk. 1, nr. 2, være opfyldt.

Den af L&F påpegede forskel i ordlyden af bemærkninger til miljømålslovens § 15 og til lovforslagets § 9 indebærer efter Miljøministeriets opfattelse ikke en ændret fortolkning af bestemmelsen. Ved "ikke i sig selv" menes, at det ikke er tilstrækkeligt, at der sker dræning, men at det også er en forudsætning at betingelserne i lovforslagets § 9 skal være opfyldt.

Det er Miljøministeriets opfattelse, at uenigheden mellem ministeriet og erhvervslivet i forbindelse med anvendelsen af miljømålslovens § 15 på planlægningen for første vandplanperiode ikke vedrører reglernes indhold og fortolkning, men de faglige vurderinger som ligger til grund for vurderingerne af, om betingelserne for udpegningsområder som stærkt modificerede, er opfyldt. Som det fremgår af de almindelige bemærkninger, overlader de foreslåede bestemmelser i øvrigt i overensstemmelse med vandrammedirektivet og som de gældende bestemmelser i miljømålsloven miljøministeren et betydeligt skøn ved vurderingen af, hvornår der må antages at være tale om "betydelige negative indvirkninger" eller "uforholdsmæssigt store omkostninger".

Miljøministeriet finder derfor ikke grundlag for at ændre bemærkningerne til lovforslaget som foreslået.

Mindre strenge miljømål (§ 11)

Friluftsrådet bemærker med tilfredshed, at det i bemærkningerne til lovforslagets § 11 nævnes, at rekreative interesser kan udgøre menneskelige aktiviteter, som kan medføre, at miljøministeren kan fastsætte mindre strenge miljømål.

Strengere miljømål (§ 12)

Holstebro Kommune påpeger, at det ikke fremgår tydeligt af lovforslaget, om miljøministeren påtænker, at der for enkelte vandforekomster vil optræde strengere miljømål end god tilstand i vandforekomster, hvor et eller flere kvalitetselementer lever op til høj økologisk tilstand, eller om miljøministeren overvejer, at en given vandforekomst kan optræde med et differentieret miljømål (høj/god) bestemt af de forskellige kvalitetselementers aktuelle tilstand.

Miljøministeriets bemærkninger

Formålet med bestemmelsen er at sikre hjemmel til at fastsætte strengere miljømål end god overfladevandstilstand og dermed at videreføre bestemmelsen i miljømålslovens § 18. Det er foreslået præciseret, at der kan fastsættes et strengere miljømål for enkelte eller flere kvalitetselementer. Bestemmelsen kan herefter også finde anvendelse, hvis der alene er et ønske om at skærpe kravene til god overfladetilstand i forhold til nogle, men ikke alle kvalitetselementer. Dette vil blive præciseret i bemærkningerne til bestemmelsen.

Miljøministeriet er blevet opmærksomt på, at bestemmelsen utilsigtet har fået en formulering, som kan give anledning til tvivl om, hvorvidt bestemmelsen også kan anvendes på grundvand. Dette har ikke været hensigten, idet det ikke har været tilsigtet at udvide anvendelsesområdet i forhold til den gældende bestemmelse i miljømålsloven § 18.

Lovforslagets § 12 er derfor ændret, således at ordene ” med virkning for alle eller nærmere bestemte vandforekomster” udgår.

Aktivitetszoner (§ 14)

Danske Havne har med tilfredshed noteret sig, at begrebet ”aktivitetszoner” introduceres i § 14. Det er vigtigt for havnene, fordi der som følge af specifikke aktiviteter som f.eks. aktiviteter relateret til fuldt lovlige spildevandsudledninger og overløb, havne, klappladser, spulefelter og sejladsrelaterede aktiviteter kan ske en midlertidig påvirkning af miljøtilstanden.

For Danske Havne ser det ud til, at der kan blive tale om en meget detaljeret lovgivning. Når der skal udstedes bekendtgørelse om f.eks. aktivitetszoner, må det være en klar forudsætning, at det ikke bliver vanskeligere end i dag at opnå tilladelse til en given aktivitet. Det betyder også, at det ikke kan være hensigten, at miljøministeren specifikt skal ind og udlægge en aktivitetszone via en bekendtgørelsesændring hver gang, der gives tilladelse til en ny aktivitet. Det være sig udlægning af klapområde, regnvandsbassiner, havneudvidelse, spulefelter, overløb, kølevand eller andet.

Danske Havne har en klar forventning om at blive inddraget i udmøntningen af § 14, og at dette arbejde færdiggøres snarest.

Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at reglerne for udlægning af aktivitetszoner også skal gælde for akvakultur (havbrug, muslinge anlæg, tanganlæg).

Miljøministeriets bemærkninger

Det er ikke en betingelse for, at der kan meddelelse tilladelse mv. efter sektorlovgivningen til en given aktivitet i et overfladevandområde, at der udlægges en aktivitetszone som omhandlet i forslagets § 14, og udlæg af en aktivitetszone er ikke i øvrigt normerende i forhold til krav om tilladelser mv. efter sektorlovgivningen.

Miljøministeriet har genovervejet formuleringen af bestemmelsen og har præciseret hensigten med bestemmelsen.

Med hensyn til havbrug reguleres disse i miljøbeskyttelsesloven. Det er ikke hensigten, at de skal kunne være omfattet af reglerne om aktivitetszoner.

Ad 5 Beskyttede områder

Danske Havne påpeger, at det er vigtigt, at der ved udpegning af beskyttede områder anlægges en helhedsbetragtning, hvor der tages hensyn til eksisterende forhold og udviklingsmuligheder.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet har noteret sig synspunktet. Bemærkningen har dog ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

Ikast-Brande Kommune spørger, hvorvidt forståelsen af "vandbehandlingsordning" i den foreslåede § 17 skal forstås som "vandbehandling". Kommunen finder endvidere, at § 17 eller tidsfristen i denne, bør tages ud af lovforslaget, idet der er taget hånd om § 17 i anden lovgivning.

Miljøministeriets bemærkninger

Den foreslåede § 17, der viderefører miljømålslovens § 13, sikrer implementering af vandrammedirektivet. Med vandbehandlingsordning forstås den vandbehandling, der er aktuel for den pågældende drikkevandsforekomst.

Egedal Kommune spørger til forståelsen af ordet "beskyttede områder" i lovforslaget § 16, stk.1. nr. 1, herunder om Naturstyrelsen mener, at "beskyttede" kun gælder stofspecifikt?

Miljøministeriets bemærkninger

Lovforslagets § 16 pålægger ministeren en pligt til for hvert vandområdedistrikt at oprette et eller flere registre for beskyttede områder. For så vidt angår forslaget § 16, stk. 1, nr. 1, er der tale om de forekomster, der udpeges efter § 10 i forslag til lov om ændring af lov om vandforsyning m.v. Bestemmelsen i § 16, stk.1, nr. 1, fastlægger ikke, hvilken form for beskyttelse der er tale om.

Foreningen af Vandværker i Danmark (FVD) opfordrer til, at data på grund- og drikkevandsområdet i videst muligt omfang samordnes. FVD fremhæver endvidere nødvendigheden af at få adskilt beskrivelsen af EU-lovgivningen og den danske generelle beskyttelse fra den danske målrettede drikkevandsbeskyttelse, hvor der konkret er lovgivet om en ekstra beskyttelse af arealerne.

Miljøministeriets bemærkninger

Naturstyrelsen har igangsat et udredningsarbejde vedrørende grundvandskortlægningen efter 2015. I den forbindelse vurderes muligheden for yderligere samordning og synergi for alle data, der indsamles på grundvandsområdet. Der henvises desuden til høringsnotat vedrørende forslag til lov om ændring af lov om vandforsyning m.v.

Landbrug og Fødevarer (L&F) finder, at bemærkninger til lovforslagets § 16, stk. 1, nr. 5, betyder, at alle danske vandområder er udlagt som "beskyttede områder", hvormed der er meget beskedent mulighed for at fravige kravet om bedste vandkvalitet.

Miljøministeriets bemærkninger:

Udpegningen af næringsstoffølsomme områder sker ikke i kraft af lov om vandplanlægning, men har fundet sted i forbindelse med gennemførelsen af nitratdirektivet.

DANVA bemærker, at vandrammedirektivet beskriver, at der skal ske beskyttelse for alle grundvandsforekomster (artikel 4), hvorimod den danske implementering alene lægger udpegede drikkevandsforekomster (artikel 7) til grund for indsatsen. DANVA bemærker, at der dermed ikke tages hensyn til dels det overfladenære grundvand dels grundvand beliggende uden for områder med særlige drikkevandsinteresser. Slutteligt påpeger DANVA, der ikke sker udpegning af indvindingsområder til almen vandforsyninger uden for områder med særlige drikkevandsinteresser.

Miljøministeriets bemærkninger

Beskyttelsen af grundvandsforekomster er implementeret i den foreslåede § 7, stk. 2, der viderefører miljømålslovens § 11. Grundvandsforekomster og drikkevandsforekomster er sidestillet i vandplansammenhæng, og grundvandsforekomster skal derfor leve op til de samme krav som drikkevandsforekomsterne.

Mht. beskyttelsen af det overfladenære grundvand og grundvand beliggende uden for områder med særlige drikkevandsinteresser gælder det, at alt grundvand skal leve op til kravene i miljømålsloven. Dette gælder uafhængigt af udpegningen af drikkevandsressourcer.

For så vidt angår udpegningsområder til almene vandforsyninger uden for områder med særlige drikkevandsinteresser henvises til Naturstyrelsens høringsnotat om ændring af vandforsyningsloven m.v., hvoraf det fremgår, at udpegningen af disse områder vil blive tilføjet vandforsyningsloven.

Ad 6 Indsatsprogrammer

Slagelse kommune vurderer inddragelsen af kommunerne i udarbejdelsen af indsatsprogrammet til at være en styrkelse.

Helle Tegner Anker påpeger, at der kan stilles spørgsmål ved hensigtsmæssigheden af at udskille fastsættelse af miljømål og indsatsprogrammer til særskilte bekendtgørelser. Endvidere påpeges, at det ikke af udkastet fremgår klart, hvilken retsvirkning der er tiltænkt miljømål og indsatsprogrammer.

Miljøministeriets bemærkninger

Der henvises til Miljøministeriets bemærkninger vedrørende generelle bemærkninger fra Lasse Baaner og Helle Tegner Anker til Miljømål.

Helle Tegner Anker påpeger, at det kan være problematisk at fastlægge en meget detaljeret konkret indsats i bekendtgørelsesform uden klageadgang.

Landbrug & Fødevarer (L&F) finder det uklart, hvorledes Miljøministeriet vil administrere en eller flere bekendtgørelser, der regulerer vandløbsindsatsen på ejendomsniveau. Endvidere finder L&F det ikke klart, hvordan de konkrete vurderinger, der skal lægges til grund, når vandløbsindsatsen skal fastlægges, skal foretages, og hvordan dette kommer til at se ud i bekendtgørelsesform. L&F finder, at bekendtgørelserne vil være at sidestille med afgørelser på ejendomsniveau.

Miljøministeriets bemærkninger:

De kommende indsatsprogrammer, der fastlægges i bekendtgørelsesform, vil være udtryk for fastsættelse af generelle regler, og der vil ikke være tale om konkrete afgørelser. Konkrete afgørelser vil, som det gør sig gældende i dag, blive meddelt i medfør af den relevante sektorlovgivning.

Lasse Baaner opfordrer til, at lovforslaget anvender vandrammedirektivets sondring hvad angår grundlæggende og supplerende foranstaltninger, samt at det overvejes, hvordan indsatsprogrammerne i bekendtgørelsesform håndterer de grundlæggende foranstaltninger, der allerede er etableret som retligt bindende i medfør af anden lovgivning.

Miljøministeriets bemærkninger

Bemærkningerne vil indgå i de videre overvejelser i forbindelse med udarbejdelsen af bekendtgørelser om indsatsprogram.

L&F påpeger, at det ikke af bemyndigelsesbestemmelserne vedrørende indsatsprogrammet i forslaget kapitel 6 fremgår klart, hvorledes de økonomiske konsekvensberegninger skal gennemføres.

Miljøministeriets bemærkninger

Bemyndigelsen i lovforslagets § 20, stk. 4, forventes bl.a. udmøntet ved fastsættelse af regler, der angiver betingelser, hensyn og kriterier og deres indbyrdes afvejning i forbindelse med myndighedernes pligt til at gennemføre foranstaltninger.

Det er hensigten, at eventuelle regler om økonomiske konsekvensberegninger i forbindelse med gennemførelsen af indsatsprogrammet vil kunne fastsættes med hjemmel i den foreslåede § 20, stk. 4.

Endvidere påpeger L&F, at man i bemærkningerne til § 20 får det indtryk, at indsatsprogrammet helt kan diktere administrationen af anden lovgivning. L&F finder, at det kan anføres, at når anden lovgivning skal administreres i lyset af retningslinjer i et indsatsprogram, så skal det fortsat ske inden for de respektive loves rammer.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet er enig i, at regler om myndighedernes administration alene kan vedrøre forhold, som kan reguleres inden for rammerne af de respektive love. De specielle bemærkninger til lovforslagets § 20, stk. 7, er præciseret i overensstemmelse hermed.

Økonomisk ramme - virkemidler

Holstebro Kommune mener, at det er vigtigt, at kommunerne kender den økonomiske ramme for alle godkendte virkemidler, ligesom kommunen mener, at det er vigtigt, at der i indsatsprogrammet er mulighed for at tænke lokale/regionale løsninger ind i anvendelsen af virkemidler, og at disse kan opnå fuld finansiering, hvis effekten er dokumenteret og godkendt.

Landbrug & Fødevarer (L&F) bemærker, at de virkemidler, som fremgår af loven, er virkemidler, som er velkendte og allerede i spil. L&F påpeger, at det er meget væsentligt, at det fremgår specifikt at øvrige indsatser, som forbedrer tilstanden, også kan anvendes.

Danmarks Sportsfiskerforbund anbefaler, at der sker en evaluering af den hidtidige anvendelse af landdistriktsmidler. Forbundet finder en EU-finansiering fornuftig, men mener, at det er vigtigt, at der også tildeles andre midler for at samtænke og skabe helheder, hvor klimasikring også skal være et væsentligt element.

Limfjordsrådet og Landbrug & Fødevarer mener ikke, at landdistriktsprogrammet kan stå alene, men skal ses i samspil med støtteordninger under de øvrige EU-fonde samt nationale midler.

Oplandsrådet for Norsminde Fjord mener, at virkemiddelkataloget bør revideres til 2. generations vandplaner, og at nye dokumenterede og omkostningseffektive virkemidler som minivådområder inddrages. Vandrådene skal frit kunne sammensætte et indsatsprogram ud fra et nyt virkemiddelkatalog.

KL forudsætter, at der i indsatsprogrammet for vandplan 2016-2021 vil være mulighed for at anvende flere virkemidler end de virkemidler, som vandløbsindsatserne er baseret på i vandplan 2009-2015. KL forudser, at dialogen i eventuelle vandråd vil fokusere på mangler frem for muligheder, hvis der ikke kommer nye virkemidler til næste vandplans indsatsprogram.

DANVA mener, at virkemidlernes anvendelse og finansiering bør være synlige i indsatsprogrammerne. DANVA tilslutter sig, at fastlæggelsen af indsatsprogrammerne vil tage udgangspunkt i et skøn over, hvilken kombination af foranstaltninger, der vil være den mest omkostningseffektive, samt muligheden for at fravige indsatsprogrammet, hvis en ny foranstaltning med lige så stor eller større miljøeffekt vurderes som værende mere omkostningseffektiv end den

planlagte foranstaltning. DANVA finder det i den forbindelse oplagt at inddrage erfaringerne fra første generations vandplaner.

Dansk Industri (DI) noterer sig, at ministeren skal udføre økonomiske analyser af virkningerne af forslåede bekendtgørelser samt lave miljøkonsekvensanalyse efter reglerne om strategisk miljøvurdering. DI forventer, at de økonomiske analyser vil være mere omfangsrige end den erhvervsøkonomiske analyse, der er fremlagt som en del af lovforslaget.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet forventer, at flere virkemidler vil kunne komme i spil til den kommende planperiode.

Til brug for kommunernes arbejde udmelder ministeren en samlet, vejledende økonomisk ramme ledsaget af et prissat virkemiddelkatalog. I det prissatte virkemiddelkatalog vil der for hvert virkemiddel være opgjort den forventede omkostningseffektivitet under hensyn til bl.a. medfinansiering fra EU.

Dette virkemiddelkatalog vil således være udgangspunktet for de virkemidler, kommuner og vandråd kan vælge at anvende til deres forslag til indsatsprogrammernes supplerende foranstaltninger på vandløbsområdet.

Miljøministeriet har noteret sig de øvrige synspunkter, som ikke har givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Indsatsprogrammet - øvrige indsatser

Danmarks Naturfredningsforening (DN) foreslår, at kommunernes og vandrådernes arbejde i 2. planperiode ikke begrænses til vandløbsindsatsen, men at der åbnes for reelt input til hele indsatsprogrammet. DN mener, at formuleringen i § 20, stk. 4, antyder, at der er nogle vandforekomster, hvor ministeren ikke kan fastsætte pligter for myndighedens gennemførelse af grundlæggende og supplerende foranstaltninger, og foreslår ordene ”nærmere bestemte” og ”visse” udeladt af lovteksten. DN foreslår endvidere, at ministerens egne rammer og intentioner for resten af indsatsplanen udsendes samtidig med de rammer, som ministeren sender til kommunalbestyrelserne efter § 22, stk. 3.

Miljøministeriets bemærkninger

Anvendelsesområdet for § 20, stk. 4, er ikke begrænset som angivet af DN.

Det er Miljøministeriets vurdering, at det fuldt ud er muligt at udarbejde forslag til indsatsprogram for vandløbsområdet uden at kende de samlede rammer for vandområdeplanerne.

Danske Vandløb ønsker ikke, at den enkelte kommune selv skal fastsætte vandløbsindsatsen. Danske Vandløb finder, at der skal være overordnede retningslinjer for disse indsatser.

Danmarks Sportsfiskerforbund finder det positivt, at der sker en præcisering af at miljømål og indsatsprogrammer er juridisk bindende. Forbundet mener dog, at der skal åbnes for input til hele indsatsprogrammet og ikke alene vandløbsindsatsen.

Limfjordsrådet bifalder kommunernes aktive deltagelse i udarbejdelse af indsatsprogrammet. Rådet mener, at kommunerne dog også bør inddrages i relation til arbejdet omkring indsatsprogrammets øvrige indsatser og ikke alene vandløbsindsatsen, som det forventes for førstkommande planperiode. Limfjordsrådet finder det afgørende, at kommunernes bidrag til vandplanlægningen sker på et helhedsbaseret grundlag omfattende alle relevante matricer

Oplandsrådet for Norsminde Fjord anbefaler, at staten definerer indsatsprogrammer på baggrund af indspil fra vandrådene. Rådet er imod, at kommuner og vandråd kun skal planlægge den lokale indsats for vandløb og ikke andre indsatser. Rådet finder, at de Grønne Råd og vandrådene generelt bør have indflydelse af valg af virkemidler for alle nødvendige indsatser.

Friluftsrådet mener, at det er vigtigt, at afgrænsningen af arbejdsopgaven for kommuner for førstkommande planperiode er begrænset for at sikre nogle overskuelige arbejdsvilkår for vandrådene. Rådet opfordrer ministeren til at medtage overvejelserne fra kommunerne og vandråd til indsatsprogrammet.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet er indstillet på til brug for tredje planperiode at foretage en vurdering af, hvorvidt kommuner under inddragelse af vandråd skal udarbejde udkast til hele eller flere dele af indsatsprogrammet. Sådan som lovforslaget er formuleret, giver det mulighed for, at miljøministeren kan ændre kommunernes og vandrådernes opgaver for tredje planperiode.

Miljøministeriet har noteret sig de øvrige synspunkter.

KL tilslutter sig, at ministeren fastsætter indsatsprogrammet. KL påpeger, at kommunernes arbejde med indsatsprogrammet for vandplan 2016-2021 forudsætter kendskab til de foranstaltninger, der skal gennemføres som en konsekvens af vandplan 2009-2015. KL antager, at kommunerne i deres arbejde med indsatsprogrammet kan tage udgangspunkt i en fuldt implementeret vandplan 2009-2015, alternativt kan kommunerne udarbejde et samlet forslag til indsatsprogram for de to første planperioder.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeren vil efter lovforslagets § 22, stk. 3, til brug for kommunernes og vandrådernes arbejde udmelde en ramme bestående af udkast til regler om konkrete miljømål, herunder foreløbig vurdering af behovet for anvendelse af undtagelsesbestemmelser, indsatsbehov, et virkemiddelkatalog pr. hovedvandopland (foreløbig økonomisk ramme) samt en tidsfrist for arbejdet. Som en del af de rammer, der udmeldes, vil der blive taget højde for allerede implementerede indsatser.

KL påpeger, at det er væsentligt at afklare, hvordan kommunernes bidrag til indsatsprogrammet bidrager til indsatsprogrammets regler om myndigheders administration med henblik på opfyldelse af miljømål samt miljøministerens hensigt med udarbejdelse af en vejledning om indsatsprogrammets gennemførelse, herunder vejledende administrative retningslinjer. KL udtrykker tilfredshed med lovbemærkningernes beskrivelse af kommunernes rolle omkring udmøntning af indsatsprogrammernes supplerende foranstaltninger generelt. KL er ligeledes tilfreds med den større rolle, lovforslaget tillægger kommunerne omkring udarbejdelse af forslag til indsatsprogrammernes supplerende foranstaltninger.

KL bemærker, at det i førstkommande planperiode anføres i lovbemærkningerne, at det gælder vandløbsindsatsen.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet forventer, at den efterspurgte afklaring vil ske i forbindelse med udarbejdelse af bekendtgørelsen om indsatsprogram. Ministeriet har i øvrigt noteret sig den positive tilkendegivelse.

L&F påpeger, at det kan overvejes, om der i bemærkningerne til § 21, stk. 1. in fine, skal anføres, at de almindelige forvaltningsretlige retningslinjer for genoptagelse af en sag og eventuel ændring af en afgørelse skal følges.

HOFOR ønsker at vide, hvorledes ændring af fastlagte mål og/eller indsatser i de 6-årige planperioder skal administreres i sammenhæng med, at der meddeles 30-årige vandindvindingsstilladelser til vandforsyningen med vilkår om vandløbsforbedringer. HOFOR ønsker at vide, hvorvidt eventuelle ændringer kan udmøntes i ændrede vilkår i allerede meddelte tilladelser.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet bemærker, at lovforslaget ikke ændrer på de gældende regler for ændring af vilkår i allerede meddelte tilladelser.

Oversvømmelsesdirektivet

Landbrug & Fødevarer mener ikke, at der i bemærkningerne til § 20, stk. 2, ses at være taget behørigt stilling til oversvømmelsesdirektivet (2007/60/EF).

Bæredygtigt Landbrug (BL) finder det uklart, i hvilket omfang lovforslaget har taget højde for overholdelse af oversvømmelsesdirektivet (2007/60/EF). BL mener, at der mangler en regel i loven om, at oversvømmelsesplanerne udgør en bindende begrænsning for vandplanerne.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet har i bemærkningerne til lovforslagets § 20, stk. 2, præciseret, at der i medfør af direktiv om vurdering og styring af risikoen for oversvømmelser (oversvømmelsesdirektivet) bl.a. skal ske en samordning med vandområdeplanerne og de risikostyringsplaner og de efterfølgende revisioner heraf, der udarbejdes i medfør af oversvømmelsesdirektivet.

De øvrige bemærkninger har ikke givet anledning til ændring i lovforslaget.

Tidsplanen

Favrskov Kommune, Bornholms Regionskommune og Varde Kommune finder, at tidsplanen er meget ambitiøs og giver kommunerne en meget stram tidsramme for at løse opgaven med oprettelse af vandråd og udarbejdelse af forslag til indsatsprogrammernes vandløbsindsatser. Kommunerne finder, at den lokale inddragelse er et positivt tiltag, men finder at den korte arbejdsperiode kan forhindre kommunerne i at opnå et godt resultat af arbejde i vandrådet. Kommunerne opfordrer til, at tidsplanen revideres, eller at staten udarbejder og udsender baggrundsmateriale til kommunerne tidligere end planlagt.

Slagelse Kommune finder tidsplanen for arbejdet med anden generations vandplaner urealistisk, når der i samme år skal udarbejdes kommunale vandhandleplaner for første planperiode samt igangsættes indsatser fra første generations vandplaner.

Ikast-Brande Kommune bemærker, at datoerne for opfyldelse af miljømål er urealistisk.

Holstebro Kommune finder tidsfristen for kommunernes arbejde for kort. Kommunen mener i princippet ikke, at kommunerne skal være bundet meget detaljeret på indsatsen, men grundet tidsplanen finder kommunen, at opdraget til vandrådernes arbejde skal beskrives rimeligt præcist.

Vesthimmerlands Kommune udtrykker bekymring for det tidsmæssige perspektiv.

Limfjordsrådet finder det uheldigt, at der ikke er afsat fornøden tid til kommunernes og vandrådernes udarbejdelse af forslag til indsatsprogram, og opfordrer miljøministeren til at melde rammerne for kommunernes udarbejdelse af indsatsprogram så hurtigt som muligt og tidligere end 1. april 2014.

Miljøministeriets bemærkninger

Tidsplanen er fastlagt på baggrund af de direktivmæssige forpligtelser, der

følger af vandrammedirektivet, herunder at udkast til vandområdeplaner skal i høring senest den 22. december 2014.

Miljøministeriet har noteret sig de øvrige bemærkninger.

KL konstaterer, at kommunalbestyrelserne skal udarbejde bidrag til den miljørapport, som ministeren skal udarbejde i henhold til reglerne i lov om miljøvurdering af planer og programmer. KL finder det ikke realistisk, at kommunerne samtidig med fastlæggelse af indsatsprogram og udarbejdelse af miljørapport, kan frembringe konkret viden til brug for statens anvendelse af undtagelsesbestemmelser. Kommunerne kan bidrage med egen viden og videreformidle viden fra eventuelle vandråd. Disse bidrag kan Miljøministeren bruge til endelig fastsættelse af undtagelsesbestemmelser.

Miljøministeriet bemærkninger

Med lovforslaget er det ikke hensigten, at kommunerne generelt skal tilvejebringe konkret viden til brug for statens anvendelse af vandrammedirektivets undtagelsesbestemmelser. Men kommunerne kan med fordel fremsende de oplysninger, de måtte ligge inde med, herunder oplysninger om, at der efter kommunernes vurdering ikke er grundlag for en indsats, fx på grund af at indsatsen vil være uforholdsmæssig dyr i forhold til nyttevirkningen, jf. herved de i lovforslaget foreslåede undtagelsesbestemmelser.

Ad 7 Vandråd

Merete Styczen noterer, at vandrådene ikke er obligatoriske, og mener, at den lokale forankring er meget svag. Hun foreslår, at man overvejer, om det er muligt i loven at lægge op til dannelse af lokale aktionsgrupper, som man kender det fra andre lande, og som får tingene til at ske lokalt. Hvis man for alvor ønsker interessentinddragelse, skal de have mulighed for at medvirke allerede i planlægningsfasen, og der skal gives plads til, at virkemidler tilpasses lokalt. Dermed opnås der normalt en større grad af accept.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet er enig i, at lokal interessentinddragelse kan ske på flere måder. Som det er beskrevet i lovforslagets almindelige bemærkninger, er den foreslåede model en udmøntning af miljøministerens 4. vandvej – Folkeligt engagement, som ministeren præsenterede efter et vandtopmøde med bl.a. deltagere fra landbrug og grønne organisationer i oktober 2012.. Forslaget har ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

Slagelse Kommune ser en vis udfordring i modellen med de frivillige vandråd på tværs af hele hovedvandoplande. Det kan være vanskeligt at drøfte konkrete ønsker og behov i ét vandråd, der for kommunens vedkommende dækker hele Sydsjælland og det meste af Lolland, som har meget forskellige udfordringer på vandløbsområdet. Der lægges desuden op til, at vandrådene skal nå en vis enighed om et indsatsprogram, hvilket også kan være en udfordring.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet har noteret sig synspunktet, som ikke har givet anledning til ændring af lovforslaget.

Holstebro Kommune foreslår, at det skal være muligt for kommunerne at slå vandråd og vandoplandsstyregrupper (VOS) sammen. Overordnet set er kommunen enig i, at der skal være betydelig inddragelse af interessenter på et tidligt tidspunkt i vandplanlægningen. Dog ser kommunen gerne, at kommunerne fik større frihed til at forvalte inddragelse af interessenterne. Hvis der skal være et reelt råderum for kommunernes indflydelse på vandplanerne, kræver det, at der er udmeldt et økonomisk råderum, som ikke dikterer kommunernes valg af virkemidler, hvis alle indsatsen skal gennemføres. Ellers vil der være stor risiko for, at miljøministerens intentioner med den 4. vandvej bortfalder.

Miljøministeriets bemærkninger

VOS er etableret med henblik på at rådgive om etablering af vådområder og har derfor et noget andet sigte, end det der er tænkt på med vandrådene. Der er dog ikke noget til hinder for, at vandrådet samarbejder med andre lokale fora om opgaverne, hvis der lokalt er ønske herom.

Vesthimmerlands Kommune foreslår ligeledes, at der tages udgangspunkt i de eksisterende VOS'er. Kommunen mener, at der allerede i dag er stor lokal inddragelse i kraft af kommunernes Grønne Råd, hvor en lang række af de relevante interessenter har sæde. Etablering af vandråd er derfor et overflødigt og ressourcekrævende element, der bør fjernes fra lovforslaget. Kommunen finder, at formuleringen i § 25, stk. 1, om, at vandrådene kan rådgive kommunerne, står i modstrid med afsnit 2.5.2. i de almindelige bemærkninger, hvor det bl.a. er nævnt, at kommunerne skal være forpligtede til at inddrage vandrådene. Da det er kommunerne, der skal sekretariatsbetjene vandrådene, og det er kommunerne, der overordnet har ansvaret for udarbejdelse af forslag til indsatsprogram, bør det i lovforslaget præciseres, at det er kommunerne, der har formandskabet i vandrådene.

Miljøministeriets bemærkninger

Se bemærkningerne ovenfor til Holstebro Kommune.

Miljøministeriet finder det mest hensigtsmæssigt, at spørgsmålet om evt. formandskab afgøres lokalt i de enkelte vandråd.

Egedal Kommune finder, at hvis der kun skal etableres ét vandråd i hvert af de 23 hovedvandoplande, vil resultatet blive nogle meget store komplekst sammensatte vandråd, som måske ikke har mulighed for at nå til enighed om forslag til et indsatsprogram inden for 6 måneder. Kommunen forventer en nærmere specifikation af, hvordan vandrådene skal sammensættes, og hvilke organisationer der er berettiget til en plads.

Miljøministeriets bemærkninger

Forslaget om vandråd forudsætter, at kun de organisationer og foreninger, som ønsker det, kan være medlem af rådet. Efter lovforslaget kan miljøministeren fastsætte nærmere regler om sammensætningen og etableringen af vandråd og om deres samarbejde med kommunerne inden for hovedvandoplandet.

KL imødeser med interesse udformningen af de konkrete bestemmelser for de nye vandråd og forventer at blive inddraget direkte i udformningen, da kommunerne jo skal varetage sekretariatsopgaven.

KL bemærker, at vandråd allerede er etableret flere steder i landet, idet de private vandværker organiserer sig i vandråd, som kommunerne generelt har et udmærket samarbejde med. KL foreslår derfor i stedet at anvende betegnelsen "vandplanråd" i loven.

KL foreslår som supplement til forslaget om, at ministeren kan tillade opdeling af hovedvandoplande i 2-3 deloplande, at ministeren tilsvarende kan tillade opdeling af kystnære hovedvandoplande, således at indsatsprogrammet for vandløb behandles i nabooplandets vandråd. KL forudsætter, at det alene er kommunerne, som kan ansøge ministeren om tilladelse til at ændre opdelingen af hovedvandoplande for at lette vandrådernes arbejde.

Miljøministeriets bemærkninger

KL vil på sædvanlig vis blive inddraget i forbindelse med udarbejdelsen af regler om de nye vandråd.

Om ordet "vandråd," se bemærkninger nedenfor til Foreningen af Vandværker i Danmark.

Det er forudsat, at det kun er kommunerne, der vil kunne ansøge om tilladelse til at ændre opdelingen af hovedvandoplande m.v. Det udelukker dog ikke, at forslag herom kan komme fra organisationer og foreninger repræsenteret i vandrådet.

Danske Regioner nævner, at regionerne har til opgave at prioritere, undersøge og afværge forureninger, der kan true grundvandsforekomster. Det er derfor Danske Regioners opfattelse, at det bør sikres, at regionerne inddrages i arbejdet omkring forslag til indsatsprogram, enten ved en fast plads i vandrådet, eller ved at kommunerne har pligt til at inddrage regionerne i det omfang, der foreslås indsats vedrørende forurenede grunde.

Miljøministeriets bemærkninger

Det bemærkes, at det ikke er hensigten, at kommunerne og vandrådene i førstkommende planperiode skal beskæftige sig med indsats vedrørende forurenede grunde. Regionernes medvirken kan i senere planperioder blive relevant.

Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF) finder, at inddragelse af lokale interessenter er en god ide og en mulighed for at udnytte den viden og erfaring, som findes rundt i hele landet. DSF foreslår, at det skal være obligatorisk for kommunerne at nedsætte vandråd, da det sender et stærkere signal om at bruge den faglige viden og det unikke lokalkendskab, der eksisterer blandt lystfiskere, lodsejere og kommunale embedsmænd.

DSF finder det uforståeligt, at søer og kystvande ikke inddrages i processen, og anmoder ministeren om, at arbejdet med at skabe god økologisk tilstand i disse biotoper også må indgå i rådernes arbejde. Da det er en udfordring for forbundet at bemane 23 vandråd med folk med lokal og faglig indsigt, opfordres ministeren til at finde ressourcer til uddannelse af de personer, der skal indgå i rådene.

DSF anbefaler ministeren, at der sættes navne på de organisationer, der skal have en plads i rådene, lige som det bør overvejes, hvor mange deltagere der kan repræsentere et enkelt erhverv eller interessegruppe.

Miljøministeriets bemærkninger

Det er hensigten, at det i den førstkommende planperiode kun er vandløbsindsatsen, som kommuner og vandråd skal fokusere på. Det er vurderingen, at kommuner og vandråd fx ikke skal beskæftige sig med kvælstofindsatsen, da denne primært er baseret på generelle virkemidler, som det fortsat vil være staten, der fastlægger.

Som lovforslaget er formuleret, er der mulighed for også at fokusere på andre områder i kommende planperioder.

Lovforslaget forudsætter, at kun de organisationer og foreninger, som ønsker det, kan være medlem af rådet. Hvis der derfor lokalt ikke er noget ønske om at etablere et vandråd, vil kommunerne dermed ikke være forpligtet til at etablere det. På den anden side forudsættes det, at hvis blot en enkelt relevant organisation eller forening ønsker det, er det obligatorisk for kommunerne at etablere rådet. Efter lovforslaget kan miljøministeren fastsætte nærmere regler om sammensætningen og etableringen af vandråd.

Danske Vandløb vil gerne støtte dannelsen af vandråd, også meget gerne kommunale vandråd som man allerede har gode erfaringer med.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet har noteret sig den positive tilkendegivelse.

Foreningen af Vandværker i Danmark (FVD) gør opmærksom på, at foreningen i Patent- og Varemærkestyrelsen har registreret rettighederne til brugen af ordet

Vandråd. Brugen af ordet vandråd i lovforslaget bør derfor ændres, så misforståelser undgås.

Miljøministeriets bemærkninger

Det er Miljøministeriet vurdering, at der er tale om et så alment ord, at brugen heraf i lovforslaget ikke kan være en krænkelse af FVD's rettigheder.

Limfjordsrådet nævner, at det af bilaget til høringsbrevet er nævnt, at kommunerne skal have formandskabet for vandrådene. Limfjordsrådet er enig heri og forventer, at dette kommer til at fremgå af loven og ikke "bare" nævnt i et bilagsnotat til høringsbrevet.

Miljøministeriets bemærkninger

Kommunerne skal varetage sekretariatsopgaver for vandrådene.

Miljøministeriet har revurderet den nævnte bemærkning i bilaget til høringsnotatet. Ministeriet finder det mest hensigtsmæssigt, at spørgsmålet om evt. formandskab afgøres lokalt i de enkelte vandråd.

Danske Havne nævner, at nogle havne på grund af beliggenhed og aktiviteter skal forholde sig til flere kommunale vandråd. Det er vigtigt, at der sikres et fornuftigt samspil og sammenhæng. Som en væsentlig interesse i området med mange aktiviteter ønsker Danske Havne, at der åbnes mulighed for, at havnene kan deltage i det lokale vandråd.

Dansk Skovforening anmoder om, at skovbruget bliver repræsenteret i vandrådene. Dette er ikke eksplicit nævnt i lovbemærkningerne – men heller ikke udelukket.

Miljøministeriets bemærkninger

Efter lovforslaget kan relevante landsdækkende erhvervsorganisationer, landsdækkende grønne organisationer samt lokale foreninger og organisationer, der efter deres formål eller i øvrigt er knyttet til interesser forbundet med beskyttelse og benyttelse af vand, være repræsenteret i vandrådene. Det er Naturstyrelsens vurdering, at en meget bred kreds af organisationer efter bestemmelsen vil kunne deltage i vandrådene. Det vil bero på en konkret vurdering, om en organisation kan deltage i et vandråd. Der vil i en bekendtgørelse blive fastsat nærmere regler om sammensætningen og etableringen af vandråd.

Landbrug & Fødevarer (L&F), der tillige udtaler sig på vegne af Dansk Gartneri og Dansk Akvakultur, er positiv over for etableringen af vandråd og lokal inddragelse. Vandrådernes reelle indflydelse i forbindelse med den kommende regulering og administration er dog tvivlsom. Der er ikke lagt reelle kompetencer og indflydelse ud til hverken kommunalbestyrelser eller vandrådene. Der er indlagt høringer, men de giver kun begrænset mulighed for konstruktiv deltagelse. Herudover finder L&F, at vandrådene bliver inddraget for sent i processen.

L&F noterer sig, at det ikke bliver obligatorisk at etablere vandråd, selv om der kommer en opfordring dertil fra erhvervslivet. L&F opfordrer til, at bemærkningerne skærpes på dette område. Herudover ønsker L&F, at det ikke kun er vandløbsindsatsen, der skal kunne diskuteres af vandrådene. Det giver god mening, at det er alle indsats og reduktionsmål, som diskuteres – herunder kvælstofreduktion.

L&F foreslår, at man overvejer, om det er muligt i loven at lægge op til dannelsen af lokale aktionsgrupper, som man kender det fra andre lande, og som får tingene til at ske lokalt. Hvis man for alvor ønsker interessentinddragelse, skal de have mulighed for at medvirke allerede i planlægningsfasen, og der skal gives plads til, at virkemidler tilpasses lokalt. Dermed opnås der normalt en større grad af accept. I den forbindelse kan der også overvejes krav til medfinansiering eller krav til

gruppernes sammensætning for at sikre, at de nødvendige interesser og/eller ekspertise er repræsenteret.

Miljøministeriets bemærkninger

Som nævnt ovenfor under Danmarks Sportsfiskerforbund forudsættes det, at blot en enkelt relevant organisation eller forening ønsker det, er det obligatorisk for kommunerne at etablere rådet.

Det er fundet mest hensigtsmæssigt, at vandrådene i førstkommende planperiode alene fokuserer på vandløbsindsatsen. Men der er ikke noget til hinder for, at man i de enkelte råd vælger også at tage andre elementer op til drøftelse.

Om lokale aktionsgrupper, se ovenfor til Merete Styczen.

Bæredygtigt Landbrug finder, at de argumenter, der er nævnt i lovforslaget om øget dialog virker som "spin", idet dialogen alene sker på "bagkant" i kommunalt baserede vandråd, hvis kompetence er om ikke ubetydeligt så i hvert fald dårligt beskrevet. Der er med andre ord ikke en forpligtelse for minister og embedsværk til at lytte til andre, hverken inden eller efter de udstikker de bindende rammer og mål for dansk vandløbsindsats.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet har noteret sig synspunktet.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) finder, at der med de 23 vandråd med kommunalt sekretariat og med deltagelse fra relevante interessenter etableres en konstruktion, der giver mulighed for at indgå i direkte dialog. Da der ikke i lovforslaget er bestemmelse om vandrådernes sammensætning, er der dog en oplagt risiko for, at der bliver en betydelig overvægt af lokale erhvervsinteresser i rådene sammenlignet med andre interesser, herunder de grønne.

DN påpeger nødvendigheden af, at staten indledningsvis bistår vandrådene gennem et fælles uddannelsesforløb. Undervejs i rådernes arbejde bør der være en fast repræsentation fra den ansvarlige statslige myndighed, og der bør kunne indkaldes faglig ekspertise til udredninger efter behov.

DN efterlyser i lovforslaget bemærkninger om, hvordan vandrådernes anbefalinger sikres rimelig plads/synlighed i kommunernes forslag til indsatsprogrammer. Desuden finder DN, at det er farligt for det folkelige engagement, hvis indsatsprogrammerne vedtages eller ændres efterfølgende af ministeren uden synlig hensyntagen til kommunernes/vandrådernes forslag.

DN mener ikke, der er begrundelse for at indskrænke mulighederne for vandrådene til kun at omhandle dele af indsatsprogrammet som foreslået i § 25, stk. 1. Ordene "dele af" foreslås slettet.

Miljøministeriets bemærkninger

Efter lovforslaget kan miljøministeren fastsætte nærmere regler om sammensætningen og etableringen af vandråd.

Det er Miljøministeriets hensigt at gennemføre informationsmøde el.lign. for relevante organisationer om arbejdet med indsatsprogrammer.

Udgangspunkter er, at ministeren ved fastsættelse af det endelige indsatsprogram vil følge den indstilling, der kommer fra de enkelte hovedvandoplande, forudsat at de er i overensstemmelse med de udmeldte foreløbige rammer, vandrammedirektivet mv., og der i øvrigt ikke foreligger grunde til at fravige.

Indsatsprogrammet vil bestå dels af generelle regler, som allerede er fastsat i lovgivningen, dels af lokale elementer, som udarbejdes efter forslag fra kommunalbestyrelserne i samarbejde med evt. vandråd i hovedvandoplandene.

Det er derfor kun dele af indsatsprogrammet, som vandrådene skal arbejde med. Det er forudsat, at mindretalsudtalelser kan komme med i den samlede indstilling til ministeriet. Det er præciseret i bemærkningerne.

Miljøministeriet har noteret sig de øvrige synspunkter.

Oplandsrådet for Norsminde Fjord ser realiseringen af miljøministerens 4. vandvej som en styrkelse af lokalinddragelse i vandplanlægningen for at sikre større lokal forankring, viden og medejerskab til vandplanlægningen. Det er en god ide at etablere 1-3 vandråd pr. hovedvandopland, men der vil stadig være tale om så store geografiske enheder, at der vil blive behov for arbejdsgrupper i mindre geografisk skala for at sikre den lokale innovation og viden i udarbejdelse af indsatsprogrammer. Landbruget og de grønne organisationer er i vid udstrækning organiseret på kommuneniveau, og det er nærliggende at anvende et etableret forum som Grønt Råd som samlende på kommuneniveau.

Oplandsrådet anbefaler, at der er en repræsentant for Naturstyrelsen i hvert vandråd, og at der afsættes økonomiske ressourcer til vandrådets arbejde og funktioner, da især de grønne organisationers bidrag ikke alene kan bestå af frivilligt arbejde og egne ressourcer. Desuden får rådene brug for finansiering af faglige udredninger som beslutningsgrundlag. Oplandsrådet er imod, at kommuner og vandråd kun skal planlægge den lokale indsats på vandløbsområdet og ikke andre indsatser som fx næringsstofftilførsel til søer og fjorde.

Selv om det er kommunerne, der har formandskabet i rådene, skal det være muligt at få mindretalsudtalelser med i den samlede indstilling om målsætninger og indsatsprogram til Naturstyrelsen.

Desuden nævner oplandsrådet, at staten bør definere miljømål og indsatsprogrammer på baggrund af indspil fra vandrådene, men idéfasen bør ikke afskaffes, da den netop kan anvendes til at lægge nye rammer for planlægningen og styrke den demokratiske proces omkring tilblivelsen af nye vandområdeplaner og bekendtgørelser.

Miljøministeriets bemærkninger

Som nævnt ovenfor under Holstebro Kommune er der ikke noget til hinder for, at vandrådet samarbejder med andre lokale fora om opgaverne, hvis der lokalt er ønske herom.

Det er forudsat, at mindretalsudtalelser kan komme med i den samlede indstilling til ministeriet. Det er præciseret i bemærkningerne.

Det er ministeriets opfattelse, at der med det nye plankoncept ikke er behov for en idéfase.

Friluftsrådet er tilfreds med, at ministeren har taget tankerne om interessentinddragelse alvorligt og prioriterer det folkelige engagement. Men samtidig er rådet på vegne af sine medlemsorganisationer og lokale frivillige noget bekymret over udsigten til deltagelse i op til 23 vandråd. Det vil være en stor udfordring for mange organisationer at løfte opgaven. For at sikre overskuelige arbejdsvilkår for vandrådene er det derfor vigtigt, at arbejdsopgaverne afgrænses til vandløbsforanstaltninger.

Friluftsrådet opfordrer til, at der fastsættes regler for rådernes etablering og deres arbejde, og at Miljøministeriet bistår med introduktion og kurser til medlemmerne af vandrådene.

Hvis det folkelige engagement skal blive en succes, er det afgørende, at ministeren optræder afbalanceret i forhold til fastsættelse af indsatsprogrammer. Ministeren opfordres til at medtage overvejelserne fra kommuner og vandråd. Rådet forudser,

at der kan opstå frustration, hvis der er lagt et stort arbejde i at finde brugbare løsninger, som efterfølgende bliver underkendt af ministeren.

Miljøministeriets bemærkninger

Udgangspunktet er, at ministeren ved fastsættelse af det endelige indsatsprogram vil følge den indstilling, der kommer fra de enkelte hovedvandoplandene, forudsat at de er i overensstemmelse med de udmeldte foreløbige rammer, vandrammedirektivet mv., og der i øvrigt ikke foreligger grundlag for at fravige.

Det er forudsat, at mindretalsudtalelser kan komme med i den samlede indstilling til ministeriet. Det er præciseret i bemærkningerne.

Dansk Industri (DI) finder, at forslaget om lokale vandråd i princippet kun er en "halv løsning" for vandområdet. Med vandplanlægningsloven foretages primært den miljømæssige forvaltning af vandressourcen, men med vandsektorloven foretages langt det meste af den kommercielle udnyttelse af vandressourcen. Efter denne lov kan der også vælges forbrugerrepræsentanter. Miljøministeren bør i forbindelse med forslaget til lov om vandplanlægning og evalueringen af vandsektorloven foreslå en bedre konstellation af lokale interesser, som samordner disse.

Miljøministeriets bemærkninger

Efter vandsektorloven kan der vælges forbrugerrepræsentanter til forsyningsselskabernes bestyrelse, altså til den overordnede ledelse af selskaberne. Efter forslag til lov om vandplaner er vandrådenes opgave at rådgive kommunerne i forbindelse med udarbejdelse af forslag til indsatsprogrammer i forbindelse med vandplanlægningen. Det er Miljøministeriets opfattelse, at der er en væsentlig forskel på disse to fora. Forslaget giver derfor ikke anledning til ændring af lovforslaget.

Dansk Vand- og Spildevandsforening (DANVA) finder, at oprettelse af vandråd i de 23 hovedvandoplande er et positivt skridt, men udmeldingen peger på, at rådene i førstkommande planperiode udelukkende skal have fokus på vandløbsområdet. Foranstaltninger, der retter sig mod spildevand og grundvand synes ikke medtaget, og herved udelukkes en mulighed for inddragelse af forsyningerne i udmøntningen af indsatsen. I forlængelse heraf er det DANVA's opfattelse, at optimering af forsyningernes bidrag til forarbejdet med indsatsprogrammet forudsætter, at kommunalbestyrelserne videreformidler de udkast til regler om miljømål, som kommunerne modtager ifølge § 22, stk. 3.

Miljøministeriets bemærkninger

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget skal vandrådene i førstkommande planperiode kun fokusere på vandløbsindsatserne, men de foreslåede regler giver mulighed for, at der i kommende planperioder kan blive tale om et bredere fokus.

HOFOR noterer, at der ifølge lovforslaget i indsatsprogrammet er oplistet en række supplerende indsats, hvor omkostningerne implicit forudsættes dækket af forsyningsselskaber. Selskabet gør opmærksom på, at man desuden sidder inde med betydelig viden om bl.a. vandløbsindsatsen, som vil komme planlægningsprocessen til gode i vandrådene. På den baggrund bør der åbnes for, at forsyningsselskaberne kan deltage i vandrådene på lige fod med andre interessenter.

Miljøministeriets bemærkninger

Det er hensigten med lovforslaget, at medlemmerne af vandrådene skal repræsentere en gruppe. Derfor kan hverken enkeltpersoner eller enkeltvirksomheder være medlemmer. Forslaget har derfor ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

Ad 8 Vandområdeplaner

Helle Tegner Anker bemærker, at det ikke fremgår klart af lovforslaget, om der skal udarbejdes én vandområdeplan, én miljømålsbekendtgørelse og én indsatsprogrambekendtgørelse for hvert vandområdedistrikt eller hvert delvandopland. Endvidere fremføres det, at det er tvivlsomt om vandområdeplanerne vil få den tilsigtede betydning som informationsdokument.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) foreslår, at der i lovforslagets § 26 indsættes en bestemmelse om, at vandområdeplanerne skal indeholde de indsatser for Natura 2000 områders våde naturtyper, som Natura 2000 planerne henviser til vandplanerne.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeren udarbejder for hvert vandområdedistrikt en vandområdeplan. Hvorvidt der udarbejdes én bekendtgørelse om miljømål og én bekendtgørelse om indsatsprogram for hvert vandområdedistrikt eller én samlet bekendtgørelse om miljømål og én samlet bekendtgørelse om indsatsprogram vil indgå i de videre overvejelser i forbindelse med udarbejdelsen af bekendtgørelserne.

I indsatsprogrammet angives de allerede gennemførte og planlagte tiltag med henblik på at opfylde krav til EU-lovgivning på vandområdet. Vandområdeplanen skal indeholde et resumé af indsatsprogrammet, både den generelle del og de lokale dele, som udarbejdes efter indstilling fra kommunerne og evt. vandrådene.

Ad 9 Inddragelse af offentligheden

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark (FFD) finder, at lovændringerne, der hindrer eller begrænser indsigt og høringsmuligheder, skal fjernes fra lovforslagene.

Oplandsrådet for Norsminde Fjord anbefaler, at idefasen ikke afskaffes.

Landbrug & Fødevarer (L&F) ser det som en meget væsentlig mangel, at lovforslaget ikke indeholder mulighed for en supplerende høring. Samlet vurderer L&F, at forslaget vil afskære offentligheden fra indflydelse i forbindelse med tilblivelsen fra planperiode 2 og frem.

Herudover foreslår L&F, at offentligheden, eller som minimum de organisationer og foreninger, der er repræsenteret i vandrådet, får mulighed for at kommentere kommunernes forslag til ministeren, inden ministeren udarbejder det forslag, der sendes i offentlig høring.

Miljøministeriets bemærkninger

Vandrammedirektivet indeholder ikke krav om supplerende høring af vandplanerne, og det er ikke sædvanligt at fastsætte regler om supplerende høring over udkast til bekendtgørelser. Indenfor rammerne af direktivet vil der derfor være mulighed for at foretage ændringer både før og efter høringen.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer af lovforslaget.

Danske Havne forudsætter, at erhvervet og herunder også havnene vil blive inddraget i arbejdet med relevante bekendtgørelser.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) opfordrer til at synliggøre, hvorledes kommunernes/vandrådenes forslag til indsatsprogrammer ender i vedtagne vandområdeplaner, og til at finde en model for inddragelse af vandrådene, hvis der laves ændringer i planperioden.

Dansk Industri (DI) påpeger, at der påhviler miljøministeren en meget stor forpligtelse til aktivt at inddrage alle de interessenter, som normalt ved en detaljeret regulering vil være at opfatte som part. DI finder det vigtigt, at der lægges kræfter i at fremme denne proces, og at høringen af forslag til bekendtgørelserne ikke blot sendes til organisationernes postkasse. DI finder, at en aktiv høringsproces vil fremme gennemsigtighed omkring fremtidige rammevilkår og regulering samt indsigt i og mulighed for at påvirke, hvordan rammevilkår for virksomhederne vil forme sig fremover. DI påpeger, at man gerne havde set, at de bekendtgørelser, som udmønter hjemlerne i loven, havde været sendt i høring sammen med lovforslaget.

DANVA finder det meget utydeligt eller begrænset, hvordan forsyningerne med viden og data bliver inddraget i planlægningsarbejdet nu, hvor idéfase, teknisk forhøring og de kommunale handleplaner afskaffes. DANVA mener, at vand- og spildevandsforsyninger på lokalt og nationalt plan kan bidrage til udvikling af det faglige grundlag, hvilke bidrag bør inddrages i planlægningsarbejdet på et så tidligt tidspunkt som muligt, og ikke generelt afvente en høringsproces.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet har noteret sig de anførte synspunkter, som vil indgå i ministeriets overvejelser vedrørende den praktiske tilrettelæggelse af planlægningen.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer af lovforslaget.

KL tilslutter sig det hensigtsmæssige i, at der indføres en mere smidig proces for ændringer af u hensigtsmæssige bestemmelser i planperioden, hvilket lovforslagets §§ 13 og 20, stk. 5, er eksempler på. KL advarer dog imod, at ministeren træffer beslutning uden at høre andre relevante myndigheder, hvorfor KL foreslår, at der i lovforslaget optages en bestemmelse om mindst 4 ugers høring af andre relevante myndigheder inden ministeren træffer afgørelse. KL foreslår tilsvarende høringskrav knyttet til de regler, som miljøministeren får bemyndigelse til at udforme efter loven.

KL foreslår, at udkast til regler om konkrete miljømål offentliggøres for alle vandforekomster som en del af den direktivbundne "Oversigt over vandforvaltningsmæssige opgaver".

Vesthimmerlands Kommune udtrykker bekymring over formuleringerne om ændringer i indsatsprogrammet. Kommunen mener, at det er oplagt at drøfte ændringer med kommunerne, hvilket bør sikres i lovforslagets tekst.

Ikast-Brande Kommune finder, at det er væsentligt, at kommunerne bliver hørt om de konkrete miljømål, der bliver opstillet for de enkelte områder.

Miljøministeriets bemærkninger

Miljøministeriet finder det ikke hensigtsmæssigt at lovgive om, hvordan og hvornår kommunerne skal inddrages i udarbejdelsen af udkast til de regler, som sendes i offentlig høring og herunder i høring hos kommunerne og andre

offentlige myndigheder – udover hvad der følger af de foreslåede bestemmelser om kommunernes bidrag til regler om indsatsprogram.

Bemærkningerne har ikke givet anledning til ændringer af lovforslaget.

Ad 10 Overvågning

KL anfører, at det er kommunernes opfattelse, at overvågningen bør øges.

Miljøministeriets bemærkninger
Miljøministeriet har noteret sig synspunktet.

Ad 11 Administrative bestemmelser

Landbrug & Fødevarer (L&F) mener ikke, at bestemmelsen i § 36 om begrænsning af domstolsprøvelse skulle være i overensstemmelse med Aarhus-konventionen som anført i de specielle bemærkninger til bestemmelsen. L&F er af den opfattelse, at Miljøministeriet med denne bestemmelse accepterer, at bekendtgørelserne, der udstedes med hjemmel i loven, får karakter af egentlige afgørelser på ejendomsniveau. Den type endelighedsbestemmelser, som forslaget § 36 er udtryk for, hører fortiden til i dansk ret, og det er uheldigt, at Miljøministeriet påtænker den slags indskrænkninger i offentlighedens adgang til at kontrollere offentlige myndigheder, især når der samtidig ikke er klageadgang.

Miljøministeriets bemærkninger
Miljøministeriet har revurderet forslaget om søgsmålsfrist. Ministeriet er enig med L&F i, at en sådan bestemmelse er mest relevant i forhold til konkrete forvaltningsmæssige afgørelser, ikke i forhold til generel regulering, der fastsættes i lovgivningen, herunder i bekendtgørelser. Bestemmelsen er derfor udtaget af lovforslaget.

Dansk Industri (DI) nævner bestemmelsen om myndighedernes adgang til ejendomme uden dommerkendelse i forbindelse med overvågning. DI mener, at det skal skrives ind i lovtæksten at besøg skal ske med et rimeligt varsel, fx 2 uger, da der ikke er tale om pludseligt opståede skadesituationer

Miljøministeriets bemærkninger
Lovteksten er justeret, så det fremgår, at myndighederne skal give mindst 2 ugers varsel.

Ad 12 Ikrafttræden m.v.

Landbrug & Fødevarer finder, at det ser ud, som om det er muligt for ministeren i medfør af forslaget § 38, stk. 1, nr. 6, jf. § 37, stk. 2, (i det endelige lovforslag § 37, stk. 1, nr. 6, jf. § 36, stk. 2,) at afskære klageadgangen for indeværende planperiode gennem en bekendtgørelse, selv om det fremgår af de almindelige bemærkninger afsnit 2.9. Ændringer for første vandplanperiode, at reglerne om klage over tilvejebringelse af de statslige vandplaner og klage over de kommunale vandhandleplaner opretholdes for første planperiode.

Miljøministeriets bemærkninger
Det fremgår af lovforslagets § 36, stk. 2, at miljøministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af visse regler i miljømålsloven, herunder reglerne om klager over statslige vandplaner og kommunale handleplaner.

Det er ikke hensigten, at miljøministeren skal kunne ophæve den klageadgang, som er gældende for første planperiode, før planperioden er afsluttet. Det er præciseret i bemærkningerne til § 36, stk. 2.

Ad 13 Klageadgange (Aarhus-konventionen)

Helle Tegner Anker bemærker, at den foreslåede fjernelse af klageadgang giver anledning til særlige overvejelser, navnlig i forhold til Aarhus-konventionen. Det påpeges, at domstolsprøvelse navnlig henset til de mulige sagsomkostninger ikke

nødvendigvis opfylder kravene i Aarhus-konventionen. Endvidere påpeges, at en efterfølgende klageadgang ved konkrete forvaltningsmæssige afgørelser kan forekomme illusorisk, hvis myndigheden er forpligtet til at udmønte en konkret fastlagt indsats i et indsatsprogram. Det forhold, at en regulering fastsættes i bekendtgørelsesform, er således ikke ensbetydende med, at den falder uden for Aarhus-konventionens regler om adgang til efterprøvelse.

Slagelse Kommune (medlem af Teknik- og Miljøudvalget, Johnny Persson (V)) finder det betænkeligt – og i værste fald i strid med EU-reglerne – at forslaget lægger op til en yderligere indskrænkning af klageadgangen, idet borgere, miljøorganisationer og erhvervsliv med forslagets gennemførelse ikke længere kan klage over planernes tilvejebringelse eller politisk vedtagne mål.

Danmarks Sportsfiskerforbund anser det som en mangel, hvis spørgsmål om faglige udredninger og beslutninger om miljømål og indsats ikke kan prøves i en klagesagsproces. Det er en tradition inden for natur-, plan- og miljøområdet, at der som minimum kan klages over retlige fejl og mangler. Danmarks Sportsfiskerforbund opfordrer til at bevare national klageadgang, uden at vandplansprocessen samtidig forsinkes.

Danske Vandløb kan ikke anbefale de færre klagemuligheder, lovforslaget indebærer.

Jammerbugt Vandløbslaug finder det ikke betryggende, at klageadgangen bliver afskaffet.

Dansk Skovforening fastholder, at en klage ikke skal kunne afvises blot fordi fejlen for den konkrete afgørelse ligger i det grundlag, der ligger for planernes udarbejdelse, som med forslaget ikke selvstændigt kan påklages.

Heden & Fjorden mener, at en fjernelse af klageadgangen vil medføre en svækkelse af retssikkerheden.

Landbrug & Fødevarer finder, at fjernelse af klageadgangen er et meget væsentligt kritikpunkt i forslaget, og opfordrer til, at der etableres et regime, hvor både materielle og formelle spørgsmål i relation til vandplansindsatsen kan påklages til anden administrativ myndighed. Det er retssikkerhedsmæssigt bekymrende, at der på den ene side udstedes bekendtgørelser, der kan sidestilles med afgørelser på ejendomsniveau, mens klageadgangen over disse afgørelser samtidig fjernes. Fjernelse af klageadgangen er i strid med Aarhus-konventionen.

Bæredygtigt Landbrug finder det grundlæggende problematisk, at et velfungerende klagesystem skal devalueres som sket ved forslaget. Fjernelse af klageadgangen er i strid med Aarhus-konventionen.

Danmarks Naturfredningsforening advarer mod at fravige den danske tradition for klageadgang og opfordrer til, at mulighederne for at bevare national klageadgang, uden at vandplansprocessen samtidig obstrueres, undersøges. Det er modstridende at pege på øget folkelig indflydelse tidligt i processen og fjerne borgernes klageadgang i slutningen. At der kan klages over konkrete forvaltningsmæssige afgørelser efter sektorlovgivningen, når vandområdeplanerne udmøntes, vedrører ikke klageadgangen over vandplanernes tilblivelse og indhold.

Friluftsrådet er bekymret over, at organisationer og andre interessegrupper fratages muligheden for at klage over tilblivelsesprocessen

Dansk Industri er i tvivl om, hvorvidt effektivisering og en aktiv og åben inddragelsesproces vil opveje tabet af klageadgang.

Jens Henrik Madsen mener, at forslaget medfører væsentlige indskrænkninger i retten til at klage over en myndighedsbeslutning, og at Aarhus-konventionen tilsidesættes.

Claus Koskelin kritiserer afskaffelsen af klageadgangen og mener, at domstolsprøvelse ikke er tilstrækkelig.

Anne Lis Ladefoged, Ralf Vejsnæs Larsen og Lars Larsen finder, at forslaget medfører væsentlige indskrænkninger i retten til at klage over en myndighedsbeslutning.

Miljøministeriets bemærkninger
Miljøministeriet har noteret sig synspunkterne.

Ved ikke at indføre en mulighed for at klage over vandområdeplanerne og bekendtgørelserne om mål og indsatsprogram, kommer klageadgangen på dette område til at svare til Miljøministeriets andre områder. De overordnede mål for miljøets tilstand og tilsvarende overordnede indsatser fastlægges således politisk og gennemføres i bekendtgørelsesform. Det er sædvanlig praksis ikke at tilføje mulighed for at klage over bekendtgørelser. Borgere kan til gengæld fuldt ud sikre deres rettigheder i forbindelse med konkrete sager.

Miljøministeriet vil understrege, at den foreslåede klageadgang ikke er i strid med Aarhus-Konventionen, da forslaget ikke ændrer ved muligheden for, at konkrete forvaltningsmæssige afgørelser, der udmønter indsatsprogrammet, kan påklages. Den foreslåede ordning ændrer ikke mulighederne for domstolsprøvelse.

Miljøministeriet skal bemærke, at bekendtgørelserne om indsatsprogrammer og miljømål ikke er afgørelser, men alene udtryk for generel regulering.